การพัฒนารูปแบบการบริหารงานส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

DEVELOPMENT MODEL FOR ADMINISTRATION OF THE STUDENT CARE AND SUPPORT SYSTEM IN SCHOOLS UNDER THE PRIMARY EDUCATIONAL SERVICEAREA OFFICE IN THE NORTHEAST

[1]นภาพรรณ นาดี, [2]สงวนพงศ์ ชวนชม และ [3]สมบูรณ์ ตันยะ

[1]Napapan Nadee, [2]Sanguanpong Chuanchom and [3]Somboon Tanya

[1]มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล, ประเทศไทย

[1]Vongchavalitkul University, Thailand

[1]Napapan2567@gmail.com, [2]Sanguanpong_chu@vu.ac.th,
[3]989boon@gmail.com

Received : November 9, 2024; **Revised** : March 20, 2025; **Accepted** :April 29, 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารงานส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2) สร้างรูปแบบการบริหารงานส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและ 3) ประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพการบริหารงานส่งเสริมระบบการดูช่วยเหลือนักเรียนตามกรอบของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน

---

[1] นักศึกษา หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

[2] ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

[3] ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้านและแนวทางการบริหารงานส่งเสริมระบบการดูช่วยเหลือนักเรียน พบว่ามี 5 ด้าน 37 ข้อ 2) รูปแบบการบริหารงานส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 2.1) หลักการและเหตุผล 2.2) วัตถุประสงค์ 2.3) สาระสำคัญ 2.4) แนวทางการนำรูปแบบสู่การปฏิบัติ และ 2.5) เงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบอยู่ในระดับ มากที่สุด และ3) ผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนืออยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : การพัฒนารูปแบบ, การบริหารงานส่งเสริม, ระบบดูแลการช่วยเหลือนักเรียน

Abstract

The objectives of this research were: 1) study the conditions and management student care and support system of the primary education area office in the northeast, 2) To create a management model to promote the student care system of the office of the northeastern justice education area and 3) to assess the feasibility and usefulness of the management model to promote the student care system of the primary educational service area office in the northeastern region.The research findings exposed that: 1) The overall condition of the administration to promote the student care and support system according to the framework of the office of the basic education commission is at a high level. When examining individual aspects; it is at a high level in every aspect. The guidelines for administration to promote the student care and support system found that there were 5 aspects, 37 items 2). The administration model for promoting the student care and support system of the primary education area office in the northeastern region consists of 5 components: 2.1) principles and reasons, 2.2) objectives, 2.3) essentials, 2.4) guidelines for implementing the model and 2.5) conditions for success of the model. The results of the evaluation of the appropriateness of the model were at the highest level. 3) The results of the evaluation of the feasibility and usefulness of the management model to promote student care and support system of the primary education area office in the northeastern region were at the highest level.

Keywords: Development Model, Supporting Administration, Student Care System

บทนำ

สังคมไทยในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและมีปัจจัยหลายด้านที่ทำให้นักเรียนมีปัญหา ซึ่งตัวนักเรียน ครู ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมจะต้องช่วยกันแก้ไขปัญหาอย่างเร่งด่วน และสถานศึกษาต้องพัฒนานักเรียนทุกคนให้มีคุณภาพตามศักยภาพโดยใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาให้มีคุณภาพสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่กำหนดไว้ในแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ.2560-2579) เป็นแผนระยะยาวภายใต้บทบัญญัติของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ เน้นนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ยึดทางสายกลางบนพื้นฐานของความสมดุล พอดี รู้จักประมาณอย่างมีเหตุผล มีความรอบรู้เท่าทันโลกเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต เพื่อมุ่งให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน และความอยู่ดีมีสุขของคนไทย โดยยึด “คน” เป็นศูนย์กลางการพัฒนามีวัตถุประสงค์ 3 ด้าน คือ 1) พัฒนาคนอย่างรอบด้านและสมดุลเพื่อเป็นฐานหลักของการพัฒนา 2) สร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมคุณธรรม ภูมิปัญญาและการเรียนรู้ 3) พัฒนาสภาพแวดล้อมของสังคมเพื่อเป็นฐานในการพัฒนาคน และสร้างสังคมคุณธรรม ภูมิปัญญาและการเรียนรู้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) ซึ่งการพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม และมีวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามที่สังคมมุ่งหวัง โดยผ่านกระบวนการทางการศึกษานั้น นอกจากจะดำเนินการด้วยการส่งเสริมพัฒนานักเรียนและการป้องกันและแก้ไขปัญหาแล้ว ผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งของการพัฒนา เนื่องจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมากทั้งด้านการสื่อสาร เทคโนโลยีต่าง ๆ ซึ่งนอกจากส่งผลกระทบต่อผู้คนในเชิงบวกแล้วในเชิงลบก็มีปรากฏเช่นกันเป็นต้นว่า ปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาการระบาดของสารเสพติด ปัญหาการแข่งขันในรูปแบบต่างๆ ปัญหาครอบครัว ซึ่งก่อให้เกิดความทุกข์ ความวิตกกังวล ความเครียด การปรับตัวที่ไม่เหมาะสมหรืออื่นๆ ที่เป็นผลเสียต่อสุขภาพจิตและสุขภาพกายของทุกคนที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นการพัฒนานักเรียนให้เป็นไปตามความมุ่งหวังจึงต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย โดยเฉพาะบุคลากรครูทุกคน ในโรงเรียน ซึ่งมีครูประจำชั้นเป็นหลักสำคัญในการดำเนินการต่างๆ เพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิดด้วยความรักความเมตตาที่มีต่อศิษย์ และภาคภูมิใจในบทบาทหน้าที่ที่มีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพของชีวิตเยาวชนให้เติบโตงอกงามเป็นบุคคลที่มีคุณค่าของสังคมต่อไป (กรมสุขภาพจิต, 2561)

การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นการทำงานอย่างมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงของผู้ปกครอง ชุมชน นักเรียน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายในด้านการให้ข้อมูลและความร่วมมือในการป้องกันปัญหา สอดคล้องกับผลการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

(2563) ที่พบว่าระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นระบบการบริหารจัดการ ร่วมมือกันจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลายๆ ฝ่าย ซึ่งต้องสร้างองค์ความรู้ในการพัฒนาระบบการบริหารระบบใหม่และเผยแพร่ความรู้สู่สถานศึกษา เพื่อแก้ปัญหาพฤติกรรมไม่เหมาะสม และการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหลักสูตร ซึ่งการป้องกันปัญหาที่เป็นผลกระทบต่อพฤติกรรมเสี่ยงสำหรับเด็กและเยาวชนในวัยเรียนดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้มีนโยบายให้สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาทุกแห่งมีการบริหารจัดการควบคู่ไปกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งเป็นกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอนพร้อมด้วยวิธีการ และเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจน โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานดังกล่าว และมีการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับครูที่เกี่ยวข้องหรือบุคคลภายนอก รวมทั้งการสนับสนุนส่งเสริมจากโรงเรียน ซึ่งการดูแลช่วยเหลือนักเรียนยังหมายรวมถึง การส่งเสริมพัฒนานักเรียนการป้องกันและการแก้ไขปัญหา โดยมีวิธีการและเครื่องมือสำหรับครูที่ปรึกษา และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ในการดำเนินงานพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และปลอดภัยจากสารเสพติด

ข้อมูลทางการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2563) มีนักเรียนกลุ่มเสี่ยงตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 มีแนวโน้มส่งผลต่อการเรียน และต่อพฤติกรรมในทางลบ หรืออาจจะออกจากระบบการศึกษา พบว่า มีความเสี่ยงต่อความยากจน ร้อยละ 51.61 ถูกทอดทิ้ง ร้อยละ 5.40 ถูกทำร้ายทารุณ ร้อยละ 0.55 ได้รับผลกระทบจากเอดส์ ร้อยละ 0.40 ยาเสพติด ร้อยละ 0.36 เร่ร่อน ร้อยละ 0.13 ซึ่งจากสภาพปัญหา ความเสี่ยง และข้อมูลสถิติในทางลบที่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจึงได้นำนโยบายสู่การปฏิบัติให้โรงเรียนในสังกัดจัดการศึกษา และการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้สมบูรณ์พร้อมในลักษณะองค์รวมทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา ความรู้ ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนทักษะในการดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข และเห็นความสำคัญของการวางรากฐาน โดยใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นเครื่องมือในการพัฒนานักเรียนให้เหมาะสมกับบริบท ความสอดคล้องกับสภาพปัญหาความต้องการของสถานศึกษา และความต้องการของผู้เรียน ให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ ซึ่งได้กำหนดรูปแบบและวิธีการดำเนินงาน โดยการสนับสนุนและส่งเสริมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้งภายในสถานศึกษา รวมทั้งการประสาน ติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงาน และการรายงานการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาโดยกลุ่มบริหารงานกิจการนักเรียน พบว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามเกณฑ์มาตรฐานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดนั้น ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านกระบวนการ ได้แก่ เรื่องการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน การดำเนินงานตามระเบียบ

การดูแลช่วยเหลือนักเรียนและการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล รายงานผลและการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

จากผลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าควรมีการพัฒนาและแก้ปัญหาด้านกระบวนการบริหารจัดการ จึงต้องดำเนินงานส่งเสริมและพัฒนาการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบมีกระบวนการทำงานที่มีคุณภาพ โดยบุคลากรทุกคนทั้งในและนอกสถานศึกษา ประสานความร่วมมือกันตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารและบุคลากรในสถานศึกษามีความสำคัญยิ่งเพราะเป็นผู้นำในการกำหนดทิศทางและกลยุทธ์ กำหนดมาตรฐาน การพิจารณามาตรฐานและตัวชี้วัดการวางแผนดำเนินงาน การดำเนินงานตามระบบการนิเทศ กำกับ ติดตาม การประเมินผลและการสรุปผล และการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ เพื่อให้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563) ซึ่งสำนักพัฒนาสุขภาพจิตได้กล่าวถึงรายละเอียด การดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีคุณภาพไว้ว่าจำเป็นต้องมีกระบวนการทำงานที่เป็นระบบ มีความชัดเจน มีการประสานงานความร่วมมือของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน มีนวัตกรรม มีกระบวนการ มีวิธีการและเครื่องมือต่างๆ ที่มีคุณภาพ อันจะส่งผลให้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนประสบความสำเร็จ โดยมีแนวคิดหลัก คือ มนุษย์ทุกคนมีศักยภาพจะเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ตลอดชีวิตและความสำเร็จของงานต้องเกิดจากการมีส่วนร่วมทั้งการร่วมคิด ร่วมใจ ร่วมลงมือทำ จากทุกคนที่มีส่วนร่วมทุกระดับและทุกภาคส่วนของสังคม (กรมสุขภาพจิต, 2561) ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2563, น.13) ได้กล่าวว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการส่งเสริมพัฒนาและแก้ไขปัญหานักเรียน เป็นกระบวนการดำเนินงานอย่างมีระบบ มีขั้นตอน มีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานโดยยึดการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายใน และภายนอกสถานศึกษา มีวิธีการ มีเครื่องมือที่ชัดเจน มีมาตรฐานคุณภาพและมีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้

จากที่มาและความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน แสดงให้เห็นว่ามีแนวโน้มจะส่งผลต่อนักเรียนที่จะเกิดความเสี่ยงในด้านการเรียน ด้านพฤติกรรม ซึ่งมีโอกาสที่จะประสบความล้มเหลวในการศึกษา และบรรลุตามเจตนารมณ์ของวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแผนการศึกษาแห่งชาติฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2560-2579) ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการพัฒนารูปแบบการบริหารงานส่งเสริมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยนำแนวคิดในการส่งเสริมมาใช้ในหน่วยงานเพื่อการบริหารระบบ

ดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งผู้บริหารต้องมีบทบาทเป็นผู้ส่งเสริมให้กับบุคคล ทีมงาน และองค์กร ผู้บริหารต้องเรียนรู้ และฝึกทักษะในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรในองค์กรให้มีการปฏิบัติงานได้ดีขึ้น มีอิสระในการทำงานก่อให้เกิดประโยชน์ และมีความพึงพอใจ ภาคภูมิใจในตนเอง ทีมงาน และองค์กรมากขึ้น อันจะส่งผลถึงการทำงานที่สำเร็จในองค์กร

การบริหารงานส่งเสริมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นบทบาทหน้าที่สำคัญของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในกลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา ที่มีอำนาจหน้าที่ในการประสานการป้องกัน และแก้ไขปัญหาการใช้สารเสพติด และส่งเสริม ป้องกัน แก้ไข และคุ้มครองความประพฤตินักเรียนและนักศึกษา รวมทั้งระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (ราชกิจจานุเบกษา, 2560) ดังนั้นในการศึกษาการพัฒนารูปแบบการบริหารงานส่งเสริมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จึงได้นำผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมปัญหาด้านความเป็นอยู่การดำรงชีวิตของนักเรียน นำนโยบายสู่การปฏิบัติ เพื่อช่วยให้เกิดการทำงานที่มีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน ตลอดจนมีพฤติกรรมสำคัญของบุคคลที่ได้รับการส่งเสริมการแสดงออกต่อองค์กรในเชิงบวก สร้างความมั่นใจในการทำงาน มีความเชื่อมั่นในสมรรถนะของตนเองในการทำงาน เพิ่มศักยภาพ เพิ่มผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน การบริหารงานส่งเสริมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ให้เกิดการเปลี่ยนแปลง และส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อผู้เรียน จากการการพัฒนารูปแบบการบริหารงานส่งเสริมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จึงกำหนดรูปแบบงานส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยใช้หลัก POLC บูรณาการ 5 ทั้งด้านของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ดีต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารงานส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2. เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารงานส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

3. เพื่อประเมินความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบการบริหารงานส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้อำนวยการกลุ่มและเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 104 คน ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์สภาพการบริหารงานส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเชิงปริมาณ สถิติพื้นฐานในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.) การวิจัยเชิงคุณภาพ คือ การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอโดยการบรรยายความเรียง

ผลการวิจัย

1. สภาพการบริหารงานส่งเสริมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยใช้กรอบของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ศึกษาสภาพโดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้อำนวยการกลุ่มและเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนรายด้าน แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารงานส่งเสริมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือรายด้าน

การบริหารงานส่งเสริมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
1. การนำนโยบายการดูแลช่วยเหลือนักเรียนสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา	4.40	0.16	มาก
2. การส่งเสริมสนับสนุน ให้สถานศึกษาเกิดการพัฒนาองค์ความรู้และความสามารถในการปฏิบัติด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	4.19	0.11	มาก
3. การสนับสนุนช่วยเหลือให้สถานศึกษาสามารถดำเนินงานการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างเป็นระบบมีประสิทธิภาพ	4.18	0.17	มาก

4. การประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อร่วมมือกันดำเนินงานการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	4.27	0.23	มาก
5. การติดตาม ประเมินผลและรายงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา	4.25	0.17	มาก
รวม	**4.26**	**0.17**	**มาก**

จากตารางที่ 1 พบว่า การบริหารงานส่งเสริมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{x}$ =4.26) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การนำนโยบายการดูแลช่วยเหลือนักเรียนสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา ($\overline{X}$ =4.40) รองลงมาคือ การติดตาม ประเมินผล และรายงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา ($\overline{X}$ =4.25) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การสนับสนุน ช่วยเหลือให้สถานศึกษาสามารถดำเนินงานการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างเป็นระบบมีประสิทธิภาพ ($\overline{X}$ =4.18)

2. ผลการศึกษาแนวทางการบริหารงานส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จากแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ จำนวน 5 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ทั้ง 5 ด้านตามกรอบของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. ผลการสร้างรูปแบบการบริหารงานส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดยการ Focus group ของผู้ทรงคุณวุฒิ ได้องค์ประกอบของรูปแบบ 5 องค์ประกอบ คือ หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ สาระสำคัญ การนำรูปแบบสู่การปฏิบัติ และเงื่อนไขความสำเร็จ

อภิปรายผล

การบริหารงานส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดยใช้หลัก POLC การวางแผน (P) การจัดการองค์กร (O) การนำองค์กร (L) และการควบคุม (C) ซึ่งผลงานใช้รูปแบบตามกระบวนการ 5 ด้าน เกิดการเชื่อมโยงการทำงานทั้งทีมนำ ทีมทำ ทีมประสานได้เป็นอย่างดี เพราะเริ่มต้นจากการนำข้อมูลสารสนเทศมาวางแผน จัดระบบการบริหารในองค์กร เป็นผู้นำขับเคลื่อน คลอบคลุมการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น

พื้นฐานกำหนดและมีการควบคุม นิเทศ ติดตาม สรุปผลการดำเนินงาน เกิดรูปแบบที่สามารถส่งเสริมนักเรียน บุคลากรได้อย่างจริงจัง ไปสู่การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ผู้วิจัยนำผลการวิจัยมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แนวทาง 5 ด้าน 37 ข้อ แนวทาง 5 ด้านประกอบด้วย 1) การนำนโยบายการดูแลช่วยเหลือนักเรียนสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา 2) การส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาเกิดการพัฒนาองค์ความรู้และความสามารถในการปฏิบัติด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 3) การสนับสนุนช่วยเหลือให้สถานศึกษาดำเนินงานการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างเป็นระบบมีประสิทธิภาพ 4) การประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมมือกันดำเนินงานการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5) การติดตามประเมินผลและรายงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา รายข้อ 37 ข้อ จากการใช้รูปแบบ POLC การวางแผน (P) การจัดการองค์กร (O) การนำองค์กร (L) และการควบคุม (C) ส่งผลให้สถานศึกษาเข้าใจรูปแบบการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ เนื่องจากเป็นรูปแบบที่สามารถนำไปใช้ได้เหมาะสมกับบริบท สังคมความเป็นอยู่ในแต่ละพื้นที่ ซึ่งก่อนที่จะดำเนินการใดๆ จะต้องมีการวางแผน กำหนดโครงการ ผู้รับผิดชอบบริหารจัดการ เพื่อการขับเคลื่อนของโครงการนั้นๆ แล้วมีการควบคุมติดตาม ส่งผลให้ทั้ง 5 ด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การสนับสนุนช่วยเหลือให้สถานศึกษาสามารถดำเนินงานการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างเป็นระบบมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก 1) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีการวางแผนเพื่อสนับสนุน ช่วยเหลือ แก้ไขปัญหา อุปสรรคของสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จ การวิเคราะห์ข้อมูลจากผลการรายงานของสถานศึกษายังไม่ครอบคลุมประเด็นปัญหาที่ชัดเจนจึงส่งผลให้สถานศึกษาบางแห่งดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ไม่มีรูปแบบหรือแนววางที่ชัดเจน อีกทั้งมีการควบคุม ติดตามที่ไม่ต่อเนื่อง และ2) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีการลงนามร่วมกันกับกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายพัฒนาคุณภาพ ในการช่วยเหลือดูแลซึ่งกันและกันจนสามารถดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้นั้น ยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร สาเหตุมาจาก สถานศึกษาขนาดเล็ก ส่วนใหญ่ขาดแคลนบุคลากร ระบบงานไม่เอื้อให้ปฏิบัติตามขั้นตอน เนื่องด้วยจำนวนครูไม่เพียงพอ ภาระงานนอกเหนือจากงานสอนก็มีมาก ส่งผลให้ประสิทธิภาพในการช่วยเหลือดูแลนักเรียนลดลง ดังนั้น จึงต้องสร้างความตระหนักและให้ความสำคัญในรูปแบบการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือด้วยโดยใช้หลัก POLC การวางแผน (P) การจัดการองค์กร (O) การนำองค์กร (L) การควบคุม (C)และการดำเนินงานคัดเลือกสถานศึกษาที่เป็นต้นแบบต่อไป สอดคล้องกับ วิสูตร ฉัตรเชิดชัย (2557) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบทีมงานระบบการดูแล

ช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง จังหวัดสมุทรปราการ พบว่าปัญหาและสาเหตุโดยรวมเกิดจากการที่ฝ่ายบริหารโรงเรียนให้ความสำคัญในการทำงานเป็นไปตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนน้อย มีความจำกัดทั้งเรื่องบุคลากรและงบประมาณ เป้าหมายการปฏิบัติไม่ชัดเจน สมาชิกไม่มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย ภาวะผู้นำไม่เหมาะสมสมาชิกทีมงานไม่ได้รับการพัฒนาทั้งด้านความรู้ ความสามารถ และทักษะปฏิบัติ กระบวนการนิเทศ กำกับติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติไม่ชัดเจน และขาดการสรุปข้อมูลสารสนเทศเพื่อการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาและยังสอดคล้องกับ จิตราพร สุทธิสาร (2562) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ผลการศึกษาองค์ประกอบของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ด้านการคัดกรองนักเรียนมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อันเนื่องมาจากสถานศึกษาขาดการสนับสนุน ขาดความรู้ความเข้าใจ ขาดการติดตามการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ

2. ผลการบริหารงานส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้รูปแบบที่มีองค์ประกอบ 5 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการและเหตุผล 2) วัตถุประสงค์ 3) สาระสำคัญ 4) การนำรูปแบบสู่การปฏิบัติ และ5) เงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบของผู้ทรงคุณวุฒิในภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากกระบวนการดำเนินการการบริหารงานส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รูปแบบ POLC ครอบคลุมประเด็นที่นำเสนอและการนำไปใช้จริงของสถานศึกษา ขั้นการวางแผน (P) จะอยู่ในหลักการและเหตุผล กำหนดโครงการ วัตถุประสงค์ สาระสำคัญ การจัดการองค์กร (O) การนำองค์กร (L) เป็นนำรูปแบบสู่การปฏิบัติส่วนการควบคุม (C) คือเงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และนำผลการศึกษา และผลของระยะที่ 1 มาใช้เป็นประเด็นในการพัฒนา สอดคล้องกับ เกษศิรินทร์ สุวรรณสุนทร (2557) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง รูปแบบการบริหารจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลวิจัยพบว่า 1) รูปแบบการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้น มี 4 ด้าน ได้แก่ การวางแผน การจัดองค์กร ภาวะการเป็นผู้นำและการควบคุม 2) ผลการตรวจสอบรูปแบบการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า รูปแบบที่สร้างขึ้น มีความเหมาะสมและ

เป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติและมีขั้นตอนเหมือนกับรูปแบบที่สร้างขึ้นตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและยังสอดคล้องกับ ปุญชรัศมิ์ พันธุวัฒน์ (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการคัดกรองนักเรียนของโรงเรียนพร้าววิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า การศึกษาสภาพและปัญหาระบบบริหารจัดการงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการคัดกรองนักเรียนของโรงเรียนพร้าววิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่ เกิดจากเครื่องมือที่ใช้ในกระบวนการคัดกรองนักเรียน ได้แก่แบบคัดกรองนักเรียนและการใช้โปรแกรม Scan Tool 3 ในการประมวลผล ด้านการสร้างรูปแบบการบริหารจัดการงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ได้รูปแบบการบริหาร ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ 1) การวางแผนสร้างความเข้าใจ 2) การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงาน 3) การตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการบริหารจัดการ และ 4) การปรับปรุงแก้ไขให้รูปแบบมีประสิทธิภาพ การทดลองใช้รูปแบบมีความเป็นระบบ เหมาะสม มีความชัดเจนตรงกับความต้องการ กระชับเวลา เอื้อต่อการทำงานของครู

3. ผลประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของการพัฒนารูปแบบบริหารงานส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยภายรวม ทุกองค์ประกอบมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุดในด้านความเป็นไปได้มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ วัตถุประสงค์ ในด้านความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ โดยภาพรวมทุกองค์ประกอบมีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับ มากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ วัตถุประสงค์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การพัฒนารูปแบบบริหารงานส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้พัฒนารูปแบบขึ้น โดยใช้ผลการศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารงานส่งเสริมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่อยู่ในระดับมาก มาเป็นประเด็นในการพัฒนาผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้อำนวยการกลุ่มและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผู้เกี่ยวข้องทุกระดับทำให้เห็นแนวทางการพัฒนาที่ชัดเจน มีลำดับขั้นตอน สอดคล้องกันที่สามารถปฏิบัติได้ จึงทำให้ผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของการพัฒนารูปแบบบริหารงานส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือในภาพรวมมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากการนำรูปแบบ POLC การวางแผน (P) การจัดการองค์กร (O) การนำองค์กร (L) การควบคุม (C) และการดำเนินงาน มาประยุกต์ใช้สอดคล้องการบริบท ความเหมาะสมกับสภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษา บนพื้นฐานข้อมูลสารสนเทศที่สอดคล้องกับความเป็นจริงนำไปสู่กระบวนการที่ชัดเจน ปฏิบัติได้ง่าย ผู้บริหาร ครูและบุคลากร สามารถสื่อสารเก็บประเด็นที่สามารถนำไปแก้ปัญหา พัฒนาผู้เรียนได้ร่วมกับเครือข่ายระบบดูแลช่วยเหลือที่มีรูปแบบการ

ดำเนินงานที่สอดคล้องกัน ขั้นตอนการดำเนินงานของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ขั้นตอน คือ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรอง 3) การส่งเสริมและพัฒนา 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหา และ 5) การส่งต่อจะอยู่ในขั้นตอนของการจัดการองค์กร สถานศึกษาได้นำไปดำเนินงานแต่ยังไม่ครบทุกขั้นตอน ดังนั้น จึงได้นำขั้นตอนมาปรับแก้ไขรวมขั้นตอนเพื่อง่ายต่อการนำไปใช้บริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเกิดประสิทธิภาพจากการดำเนินงานนักเรียนได้รับการดูแลได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างแท้จริงอีกทั้งสถานศึกษายังมีข้อมูลสารสนเทศเพื่อติดตามแก้ปัญหานักเรียนในปีต่อไปจากขั้นตอนการควบคุมสรุปรายงานผลการดำเนินงาน สอดคล้องกับ อวยชัย ศรีตระกูล (2556, น. 89-90) ศึกษาวิจัยเรื่อง พัฒนารูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ผลการวิจัย พบว่า การศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วย หลักการและแนวคิดในการบริหาร ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหาร ได้แก่ การกำหนดนโยบาย การส่งต่อนโยบาย การมีส่วนร่วมของบุคลากรและการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วย การวางแผน การจัดโครงสร้างองค์กร การนำองค์กร การปฏิบัติการ การตรวจสอบ ติดตามและประเมินผล การปรับปรุงพัฒนาและการประสานงาน เมื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาสร้างรูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้รูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการและแนวคิดการบริหาร 2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหาร และ 3) กระบวนการบริหารซึ่งประกอบด้วย การวางแผน การจัดโครงสร้างองค์กร การนำองค์กร การปฏิบัติการ การตรวจสอบ ติดตามและประเมินผล การปรับปรุงพัฒนาและการประสานงาน และรูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่พัฒนาขึ้นมีความเป็นไปได้ ในการนำไปปฏิบัติอยู่ในระดับมากและมีประโยชน์อยู่ในระดับมาก

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

รูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้รูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการและแนวคิดการบริหาร 2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหาร และ 3) กระบวนการบริหารซึ่งประกอบด้วย การวางแผน การจัดโครงสร้างองค์กร การนำองค์กร การปฏิบัติการ การตรวจสอบ ติดตามและประเมินผล การปรับปรุงพัฒนาและการประสานงาน

เอกสารอ้างอิง

กรมสุขภาพจิต. (2561). *ภาวะสุขภาพจิต รายงานสรุปการทะเลาะวิวาทและปัญหาการใช้ความรุนแรงของนักเรียนนักศึกษา.* พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : คณะกรรมาธิการการศึกษาศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม วุฒิสภา.

เกษศิรินทร์ สุวรรณสุนทร. (2557). *รูปแบบการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.* บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา.

จิตราพร สุทธิสาร. (2562). *การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1.* บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสาคาม.

ปุญชรัศมิ์ พันธุวัฒน์. (2560). *การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการคัดกรองนักเรียนของโรงเรียนพร้าววิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่.* บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.

ราชกิจจานุเบกษา. (2560). *การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา.* กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.

วิสูตร ฉัตรเชิดชัย. (2557). *การพัฒนารูปแบบทีมงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง จังหวัดสมุทรปราการ.* บัณฑิตวิทยาลัย :มหาวิทยาลัยบูรพา.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2563). *งานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน.* สืบค้นเมื่อ 4 มกราคม 2567, จาก https://safetycenter.obec.go.th/129/

อวยชัย ศรีตระกูล. (2556). *การพัฒนารูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ 5 การศึกษาประถมศึกษา.* บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยนเรศวร.

